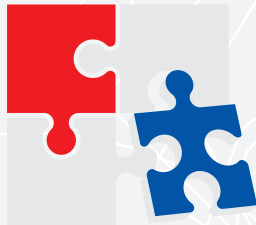

PROGRAM

NACIONALNOG FORUMA

PRIJEDLOG

nacionalni
forum

Novi put

Nacionalni forum je politička stranka društvenih promjena koja Hrvatsku vidi kao građansku državu u kojoj će svima osigurati jednakost pred zakonom i šanse za bogatstvo zasnovano na radu i znanje koje stvara nove vrijednosti.

Razvoj ljudskog kapitala je središnja vrijednost Nacionalnog foruma koji se razvija kroz pet prava: pravo na rad, pravo na znanje i obrazovanje, pravo na zdravlje, pravo na dostojanstvo svake dobi, pravo na budućnost.

Nacionalni forum na ovim osnovama vidi Hrvatsku kao modernu, uređenu državu Europske Unije. Novi put je program Nacionalnog foruma koji osmišljava društvenu, demografsku, ekonomsku, kulturnu i političku obnovu Hrvatske. Novi put na simboličkoj i praktičnoj razini predstavlja afirmaciju Hrvatske u 21. stoljeću. Jedinstvo političke nacije moguće je samo na zajedničkoj viziji budućnosti. A snaga proizlazi iz svijesti o bogatom naslijeđu, pluralizmu praksi, pokreta i ideja, konsenzusu oko strateških pitanja budućnosti te afirmaciji nacionalnih potencijala i talenata.

Nacionalni forum vjeruje da postoji demokratski potencijal i zrelost koja poštuje znanje, iskustvo i izvrsnost u svim segmentima društva te koja se odlikuje konstruktivnim dijalogom i suradnjom, a ne isključivostima.

Politika lijeve i desne ideološke opcije u Hrvatskoj bazira se na zastarjelim društvenim i intelektualnim matricama koje više ne mogu odgovoriti na zahtjeve društvenog i gospodarskog razvoja 21. stoljeća. Te politike održavaju se sustavom negativnog izbora, društvenog konflikta koji se generira temama povijesti, bez vizije, znanja i autoriteta izabranog od stvarne društvene većine.

Nacionalni forum zastupa koncept aktivnih građana, aktivne politike i pozitivnih društvenih ciljeva. Zbog toga je stranaka okrenuta stvarnim problemima sadašnjosti i ima viziju budućnosti. Svojim političkim djelovanjem pokrenut ćemo Hrvatsku koja zna što hoće i kako to postići, koja okuplja a ne dijeli, koja uspostavlja nove standarde političkog djelovanja u međunarodnoj zajednici. Čije djelovanje počiva na stručnosti, znanju i izvrsnosti te stvaranju na takvim temeljima sazdanog i za Hrvatsku prikladnog političkog, društvenog, gospodarskog i kulturnog ambijenta i eko-sustava. U središtu vrijednosti i pozornosti Novog puta je građanin Hrvatske.

Djelovanje Aktivne, a ne Pasivne većine – osnova jedinstva nacije

Ideološke podjele desne i lijeve politike zasnivaju se na povijesnim podjelama kojih u modernim društvima više nema. Način života svakog pojedinca u 21. st. određuju aktivnosti civilnog društva, ljudska prava i socijalna pravda. U razvijenoj građanskoj državi članici EU svima se mora osigurati tekovine moderne civilizacije (zdrava hrana, čist okoliš, vodovod i odvodnja, zdravstvo, školstvo, znanja, internet i televizija, mobilne komunikacije, slobodni mediji itd). Odnos prema općim društvenim vrijednostima, prošlosti, tradiciji ne može biti ekskluzivno pravo ni monopol jedne ideološke opcije.

Ideja «Aktivne većine» označava vraćanje kvalitetnog sadržaja u politiku te neutraliziranje pogubnih utjecaja lijevog i desnog

svjetonazora koji vode istovjetnu ispraznu politiku, a kojom omalovažavaju inteligenciju i dostojanstvo građana Republike Hrvatske. Aktivna politika suprostavlja se i manipulativnim modelima društvenog upravljanja koje građane stavlja u poziciju promatrača u predstavi koja se igra po pravilima «Big Brother».

Politika «Aktivne većine» nije omeđena zastarjelim ideologijama i nije opterećena prošlošću te u središte svoga djelovanja stavlja hrvatskog građanina koji živi OVDJE i SADA i želi i ima PRAVO na BUDUĆNOST.

Zadatak politike «Aktivne većine» je stvoriti osnove za pozitivne promjene u Hrvatskoj koje će činiti i biti vidljivima SVIMA, a temeljem upravljanja sadašnjošću na projekcijama budućnosti.

Nacionalni forum ne zastupa politiku arogancije i ignorancije te u svome djelovanju uzima ono najbolje iz svjetskih i europskih praksi. Nacionalni forum je projekt ljudi koji vjeruju u snagu političke slobode, ekonomske inicijative, ekološke ravnoteže i socijalne pravednosti. Ljudi koji političku moć ne žele graditi na kulturi konflikta i politici straha. Nacionalni forum je projekt samosvjesnih ljudi koji vjeruju u konkurentsku snagu Hrvatske.

Osovne vrijednosne odrednice programa

Da bi se u Hrvatskoj ostvarilo društveno, ekonomsko i političko napredovanje potrebno je dosadašnju retrogradnu kulturu podjela, koju provode lijeva i desna politička opcija i o kojoj ovisi njihova društvena i politička moć, zamijeniti kulturom partnerstva koju provodi Nacionalni forum. Kultura suradnje i partnerstva zasniva se na:

- POŠTOVANJU,
- TOLERANCIJI,
- LOJALNOSTI i
- ZAHVALNOSTI.

Ove četiri nematerijalne kategorije partnerstva trebaju vjerodostojno i iskreno odražavati stanje duha, odgoja i karaktera pojedinca, a time i društva u cjelini.

Kultura partnerstva određuje **novu pravednu društvenu raspodjelu** između onih koji pune i onih koji troše državni proračun, koja nije uspostavljena od početka hrvatske državnosti do danas.

Novu društvenu raspodjelu određuju **tri načela – načelo općeg dobra, načelo solidarnosti i načelo supsidijarnosti.**

Načelo općeg dobra obvezuje sve članove društva da nitko nije oslobođen suradnje i brige za njegovo ostvarenje i njegov razvoj sukladno vlastitim sposobnostima.

Načelo solidarnosti pruža naročitu važnost unutarnjoj društvenosti ljudske osobe, jednakosti sviju u dostojanstvu i pravima kao zajedničkome putu zajednice.

Načelo supsidijarnosti upućuje da je nedopušteno lišavati pojedince onoga što mogu ispuniti vlastitim snagama i industrijom da bi to povjerili zajednici, a isto je tako nepravedno ponovno prepustiti društvu većeg i višeg reda ono što mogu učiniti zajednice manjeg i nižeg reda. Pravi iskaz supsidijarnosti je - sudioništvo.

To se izražava u nizu djelatnosti preko kojih građanin, kao pojedinac ili u udruzi s drugima, izravno ili preko vlastitih predstavnika, pridonosi kulturnom, gospodarskom, društvenom i političkom životu civilne zajednice kojoj pripada. To je područje civilnoga društva - stvaralačkog duha građanina i time - većine građana.

Kultura partnerstva i nova društvena društvena raspodjela ostvarivi su novim ustrojem i nadležnostima lokalne i regionalne samouprave te saborskog sustava.

Samo na tim osnovama možemo «sanjati» o:

- kulturi slobode koja će podržavati kreativnost hrvatskog građanina,
- odbacivanju ideološkog bremena koje opstruira daljnji napredak,
- fleksibilnosti i prilagodljivosti potrebnima za budućnost,
- ponosu u zajedništvu i odlučnosti.

Samo na takvim vrijednostima odnosno svjetonazorima čovjek 21. stoljeća u Hrvatskoj postaje istinski i vjerodostojni:

- građanin globalnog sela,
- stanovnik svoje lokalne zajednice i
- baštinik svoje nacije i države.

Primjena osnovnih vrijednosti programa

Novi put na simboličkoj i praktičnoj razini predstavlja re-afirmaciju Hrvatske kao jedinstvene i usmjerene na zajednički uspjeh.

Kako bi to ostvarili suglasni smo da nam je cilj:

1. okrenuti se **SVUDA** i dati iskrenu priliku **SVIMA**, a napose kreativnim, mladim i obrazovanim, svjesnim pojedincima, da na bilo koji način i na bilo kojem mjestu budu u mogućnosti ostvariti boljitak za sebe i zajednicu. Građanin mora postati partner Države, sukreator društvenih promjena i nosilac razvoja.
2. posvetiti osobitu pažnju Hrvatima u inozemstvu, posebice u susjednoj Bosni i Hercegovini, u kojoj predstavljaju jedan od tri konstitutivna naroda, čiji je broj u posljednjih dvadesetak godina prepolovljen.
3. razvijati i održavati kvalitetne, iskrene i dugoročne odnose razumijevanja, uzajamnog uvažavanja i iskrenog dijaloga sa katoličkom crkvom te ostalim vjerskim zajednicama kao što su pravoslavna crkva, islamska zajednica i druge.
4. provoditi sustavnu politiku “dobrog susjeda” prema svim zemljama u okruženju, posebice prema državama nastalim iz republika bivše Jugoslavije, s kojima osim političkih valja nastaviti održavati i stalno oplemenjivati gospodarske, znanstvene, kulturološke i sportske odnose.
5. raditi sve da Hrvatska u Europsku uniju bude integrirana, a ne kolonizirana što znači i uzeti najbolje od Europe i dati Europi najbolje od sebe u uvjetima ekološke i demografske održivosti. Hrvatska je oduvijek bila i jest dio europskog civilizacijskog kruga te je njeno članstvo kako u Europskoj uniji tako i u sjeverno-atlantskim asocijacijama i NATO-u neupitno.
6. koristiti svoju meku moć te snagu klasične i gospodarske diplomacije kako bi se u međunarodnim okvirima nametnula kao važan međunarodni subjekt, koji pridonosi rješavanju globalnih problema, promiče načela pravednosti, mira i suradnje te napose sada zanemarene gospodarske suradnje sa zemljama Afrike, Azije i Južne Amerike.

Ostvarenje 5 ključnih prava za sve

Nacionalni forum s Programom Novog puta pred sebe postavlja 5 ključnih prava od strateškog značaja za svakog pojedinca, na koje je spreman ponuditi adekvatne i kvalitetne odgovore:

PRAVO NA RAD

Pravo na rad u Hrvatskoj, nakon 6 godina recesije može se ostvariti samo provođenjem INTEGRIRANIH i jezgrovitih promjena i društvenih i ekonomskih politika koje se trenutno vode, a koje su date u većini poglavlja po područjima ovog Programa.

Ključni pokretač i nositelj novog unutrašnjeg i vanjskog zamaha trebaju postati obrtnici, mala i srednja poduzeća, koje valja sustavno i trajno podupirati kako bi bili u stanju isporučivati konkurentne proizvode i usluge sa ugrađenom dodanom vrijednošću namijenjene vanjskim tržištima.

Naši veliki gospodarski subjekti su mala i srednja poduzeća na svjetskim tržištima te im zato, napose sustavom aktivne gospodarske diplomacije trebamo pomoći da se vrate na tržišta, prvenstveno, zemalja u razvoju. Uz kvalitetno i brzo provođenje svih ovih mjera i politika ne trebamo demagogiju, već rast i zapošljavanje.

PRAVO NA ZNANJE – OBRAZOVANJE

U društvu znanja, koje posebno trebaju male zemlje poput Hrvatske, nova vrijednost se stvara primjenom znanja na znanje, a ljudski um postaje novim sredstvom proizvodnje. Pri tom pojedinac ne može samostalno kreirati znanje već potrebuje mreže sličnih ljudi suočenih u njihovom rješavanju sa sličnim izazovima.

Novi put želi da Zakon o obrazovanju – osnovno i srednje školstvo – postane Ustavni zakon, jer znanje spada u elementarna ljudska prava, rješava pitanja kojima se rezultati vide s odmakom od desetljeća te zahtjeva konstruktivan dijalog i široki konsenzus pri donošenju, pa se ne bi smio često i brzopleto mijenjati.

PRAVO NA ZDRAVLJE

Hrvatska kao moderna država mora skrbiti za svoje građane, a adekvatna zdravstvena zaštita jedan je od najznačajnijih segmenata dostojanstvenog i kvalitetnog života. Današnji zdravstveni sustav u Hrvatskoj niti je dostupan svima na principima jednakosti i ravnopravnosti, niti realno zadovoljava potrebe pučanstva.

Novi put želi da Zakon o zdravstvenoj skrbi - zdravstvena zaštita i osiguranje – postane Ustavni zakon, jer zdravlje spada u elementarna ljudska prava, rješava pitanja kojima se rezultati vide s odmakom od desetljeća te zahtjeva konstruktivan dijalog i široki konsenzus pri donošenju pa se ne bi smio često i brzopleto mijenjati.

PRAVO NA DOSTOJANSTVO – u svakoj životnoj dobi

Adekvatna skrb o građanima, s posebnim i specifičnim potrebama, a napose treće životne dobi, je najkompleksniji i najnapredniji oblik socijalne osviještenosti jednog društva, a zadaća svih nas je skrbiti o onima koji su nas zadužili svojim dosadašnjim radom i zalaganjem ili nisu u mogućnosti to na potpun i samostalan način ostvariti osobno i samostalno.

PRAVO NA BUDUĆNOST

Samo stanovnik Hrvatske koji je ostvario pravo na rad, nakon i uz cijeloživotno školovanje, a pri tom je zdrav, sretan i zadovoljan, ima dostojanstvo i ostvaruje u potpunosti PRAVO NA BUDUĆNOST zajedno s ostalim članovima svoje obitelji, kao temeljne društvene jedinice, preko lokalne, regionalne, državne i pan-državne zajednice (EU) kroz sve oblike institucija države i civilnog društva.

Ključne strategije djelovanja

Nacionalni forum zasniva svoj Program na provođenju osam ključnih strategija kroz politiku «Aktivne većine» kao temelj ostvarenja svih navedenih 5 prava za svakog građanina Republike Hrvatske. Osam strategija su:

1. Očuvanje biološkog potencijala - brojnost stanovništva, kao i njegova reproduktivna moć, ključno je nacionalno pitanje i ključno je nacionalno bogatstvo. Stoga se i djelovanje Nacionalnog foruma temelji upravo na kvalitetnom pronatalitetnom programu. S druge strane imigracijska politika mora biti osmišljena na državnoj razini, jer smo i članica EU i moderna država koja zbog mnogo razloga može, a i povijesno je bila, interesantna za život ljudima koji nisu ovdje rođeni. Demografska obnova mora postati jednom od najvažnijih komponenti generalne hrvatske strategije, na način da ju usklađeno i u suradnji sa znanošću provode sva hrvatska ministarstva i agencije ovisno o specifičnostima svojih resora.
2. Omogućiti djeci okruženje za sretnije i kvalitetnije djetinjstvo gdje će prepoznati ljubav, obrazovanje, humanost i rad kao prave vrijednosti života, dati im moderno obrazovanje s osvrtom na kritično razmišljanje da izrastu u demokratsko kompetentne osobe koje želimo vidjeti u budućnosti da nas predstavljaju u EU. Ovo mora krenuti od vrtića kroz razvoj osjećaja za empatiju, nenasilje i ljubav prema učenju kao formi igre da bi kasnije prihvatili školu kao mjesto koje će ih kvalitetnije spremi za život. Ovo treba stvoriti djecu i mlade s prirodnim nacionalnim i domoljubnim korijenima kulture 21. stoljeća koja će odrasti i ostati u Hrvatskoj.
3. Očuvanje nacionalnih resursa i zaštita okoliša – su trajno blago stanovnika Hrvatske. Vode, šume, more, zrak ne mogu biti predmet osobnog interesa, privatizacija i prodaja. Mogu se koristiti samo na postulatima prvenstveno društvene koristi. Pri tom pojedinac može biti i inicijator i investitor i korisnik, ali nikada vlasnik. Održivi razvoj nema alternativu, ali se sastoji od dvije riječi i Nacionalni forum se zalaže i za OČUVANJE i za RAZVOJ. To znači aktivna politika svih – od države i lokalne samouprave do svih elemenata civilnog društva.
4. Definiranje prioriteta nacionalne ekonomije – je strateški katalog industrija/poljoprivrede/usluga baziranih na kompetitivnim prednostima Hrvatske danas i sutra.
5. Obrazovanje u funkciji poduzetništva i novog razvoja - Razvoj duha poduzetništva kroz razvoj znanja – trebamo biti kompetentni znanjem i vještinama. Nije dovoljno spominjati na glas uspješnosti naših učenika na natjecanjima u svijetu, ili uspješnosti znanstvenika – oni, na žalost, čine maleni dio populacije i njihova uspješnost ne ovisi o edukacijskom sustavu RH. Danas, njihova uspješnost ovisi isključivo o obitelji i njima samima. Sutra, takve osobe sustav treba prepoznati, dodatno poticati na usvajanje novih znanja i razvijati poduzetnički duh usmjeren ka inovacijama koje će moći donijeti blagostanje ne samo njima nego i svima u RH.
6. Nova načela društvene raspodjele između onih koji pune i onih koji troše državni i sve ostale proračune u RH – primjenom principa zdravog razuma, efikasnosti i ekonomičnosti trošenja. Nacionalni forum zalaže se da najveći gubitnik u ovoj tranziciji budu politika i političke strukture.
7. Novo pozicioniranje Hrvatske unutar međunarodne zajednice – ovo nije osnovna zadaća profesionalne diplomacije, već može biti ostvarena samo zajedničkim djelovanjem kulture, znanosti, obrazovanja, sporta i gospodarstva RH. Ukupni učinak je stvaranje «branda» HRVATSKA.
8. Reforma političkog sustava – proizlazi kao potreba sama po sebi, jer današnje stanje nazadovanja i apatije «zahvaljujemo» najvećim dijelom politici.

Hrvatskoj danas nije potrebna Vlada prekaljenih političara, već Vlada dokazanih eksperata koji će svoj mandat isključivo posvetiti rješavanju glavnih problema društva – pokretanju posrnulog gospodarstva i zaustavljanju negativnih demografskih trendova te kreiranju projekata za razvoj.

Glavni cilj Vlade ne treba biti dobivanje narednih izbora za četiri godine, nego provođenje reformi kako bi u pet ili deset godina od preuzimanja vlasti cijela Hrvatska mogla prodisati punim plućima.

U konačnici, provođenje PROGRAMA **Novog puta** politikom **aktivne većine**, Nacionalni forum je usmjeren SVAKOM pojedincu koji prihvaća nove izazove svijeta, spremnom stvarati nove materijalne i duhovne vrijednosti.

Zašto svi osjećamo da je nešto krivo?

U razdoblju 2008-2012. godina:

Ukupan broj zaposlenih je smanjen za 160.000, odnosno prosječno 40.000 godišnje.

Od toga manje u obrtu i slobodnim zanimanjima 52.000, odnosno prosječno 13.000 godišnje

Ukupna bruto proizvodnja električne energije je smanjena za 15% (uu povećan uvoz električne energije za 13%).

Obujam građevinskih radova smanjen je za 46%.

Pad prijevoza cestom i to: pad prijevoza putnika 16%, pad prijevoza robe 41%.

Željeznicom je ostvaren manji prijevoz putnika za 62% i robe za 26%.

Proizvodnja voća je smanjena: jabuke 45%, kruške 61%, šljive 69%, smokve -39%.

Količina upotrijebljenog mineralnog gnojiva smanjena je 47%.

Promet u trgovini na malo realno je manji za 22%.

U razdoblju 2007.-2012. Realne plaće su manje za 5,5%.

U razdoblju 2008.-2011. ukupne investicije su manje za 41% (investicije pravnih osoba su manje 45%).

U 2011. Godini izgrađeno je 52% stanova manje nego 2008. god. **Da ne bi govorili samo o periodu od početka svjetske gospodarske krize (2008. god.):** Proizvodnja u razdoblju 1990.-2012. smanjena je za: pšenicu 38%, kukuruz 34%, goveda 46%, svinje 25%.

Ono što je konstantno raslo je javni dug!

Program nacionalnog foruma po područjima

Zbog svega navedenog jasno je da samo sveobuhvatni integrirani sustav promjena u svim dijelovima društva te načinima djelovanja mogu dovesti do promjena. Glavni gospodarski ciljevi Nacionalnog foruma su:

- Jačanje konkurentnosti ukupnog gospodarstva kako kroz cjenovne tako i ne-cjenovne parametre (kvaliteta, brendiranje, efikasnost)
- Unutarnja devalvacija kroz porezno rasterećenje rada, pad javne potrošnje s ciljem smanjenja ukupnih poreza.
- Industrijske politike s dominantnom orijentacijom na izvoz.
- Razvoj tržišta kapitala prvenstveno kroz razvoj ne-bankarskih financijskih institucija uz transformacija HBOR-a u razvojno-izvoznu banku.
- Politika zapošljavanja u skladu sa EU (fokus na mlade također zbog sprečavanja emigracije) uz duboku reforma tržišta rada.
- Racionalizacija socijalnih transfera (posebno u zdravstvu i mirovinskom sustavu).
- Reforma javne uprave i administracije.
- Stabilnost financijskog sustava.

Intervencija države? Da, samo u promicanju konkurentnosti

Gospodarskim programom Nacionalnog foruma želja je prvo jasno postići svijest kod stanovništva koje je trenutno stanje države, s konkretnim obvezama (tekućim kao i dugoročnim), i svijest da se kratkoročno ne mogu dogoditi nikakva čuda te da će proces promjena dug i bolan. Nacionalni forum ne misli obećavati nemoguće, jer proizvodnja je u recesiji već 20 godina, a većinu trendova rasta tek trebamo otplatiti u kamatama i glavninama dugova koji nam dospijevaju. No, Nacionalni forum jasno vidi hodogram i međuciljeve na tom putu čime želimo ostvariti brze pomake i time dokazati ispravnost donešenih odluka i stvoriti viziju i nadu uspjeha i boljitka za sve žitelje RH.

Konkurentnost možemo povećati samo ukupnim strukturnim promjenama koje nisu samo restrukturiranja državnih firmi, 'razbijanja' monopola, deregulacija tržišta proizvoda (poljoprivreda) i usluga, smanjivanje ulaznih barijera za business već i reforma obrazovnog sustava, politika imigracije u cilju podržavanje potencijalne stope rasta, porezna, zdravstvena, mirovinska reforma itd. Ako reformama ne dotaknemo i zadnji kamenčić u našoj Državi i našim Glavama, nećemo postati svjetski konkurentna država. Da je sve moguće i neophodno neka nam posluže uzori, kao npr. Finska, Baltičke zemlje, Poljska, Slovačka, Češka. Dakle, MOŽE SE.

Gospodarstvo – Što se MOŽE I MORA!

Polazno stajalište gospodarskog programa Nacionalnog Forumu proizlazi iz jednog od osnovnih prava svakog pojedinca – **prava na rad.**

Nezaposlenost je danas najveći problem hrvatskog gospodarstva i bez aktivnog rješavanja nezaposlenosti (što je i u skladu sa Europskom agendom 2020) neće se uspjeti postići pomak ka poboljšanju nacionalne konkurentnosti i ekonomskog boljitka društva u cjelini, obzirom da socijalni transferi i troškovi zbrinjavanja tako velikog broja nezaposlenih premašuju trenutne mogućnosti gospodarskog rasta društva.

Sve ostale aktivne i pasivne mjere – fiskalne, socijalne, monetarne, poticajne, radne, itd. moraju u prvoj fazi biti usmjerene ka stimulaciji povećanja zaposlenosti kao i promijeni mentalnog stanja u društvu, iz apsolutne apatije i beznada, u stav „**mi znamo, mi želimo, mi možemo**“ kao i „**prihvatanja obaveze**“ svakog pojedinca da svojim radom doprinese promjenama u društvu, a ne samo na inzistiranju „na pravima“.

U relativno kratkom roku može se potaknuti (samo)zapošljavanje uz stimulativne fiskalne mjere, kao i mjere koje će onda srednjoročno, a i dugoročno mijenjati zatečeno stanje. Nezaposlenost u Hrvatskoj ima značajke strukturne nezaposlenosti, odnosno velike razlike između raspoloživih znanja i sposobnosti radne snage i potreba tržišta. Iz toga razloga posebna pozornost će se dati na otvaranje mogućnosti zaposlenja za ljude sa skupom znanja i sposobnosti kakvih trenutno u Hrvatskoj ima najviše. Usporedno s ovim procesom, moramo uskladiti proces obrazovanja na svim razinama kako bi se mladi stekli znanja i vještine koje su u skladu sa suvremenim industrijskim trendovima.

Industrijska politika treba imati naglasak na poticanje malih i srednjih poduzeće (obrta) i to na platformi «supply-side» monetarne politike.

Aktivne mjere na koje će Nacionalni forum u bitnom usmjeriti svoje djelovanje su:

- Definiciju strateških grana gospodarstva što znači - Klasterizacija osnovana na strateškim prednostima RH (prirodni resursi i pozicija), uz maksimalnom poticanje tržišnih niša gdje inovacije omogućuju održivost (ICT, biotehnologija, softver), uz konvergirajuće niše (obnovljivi izvori, eko-građevina, eko-poljoprivreda) te rastuće sektore u novoj ekonomiji (turizam, zdravstvo, wellness).

- Kvalitenije i efikasnije korištenje prirodnih resursa, ali bez prodaje/privatizacije ŠUMA i VODA.
- Poticanje izvoza – roba, usluga, znanja - Svi ovi sektori potiču izvoz, a ovako osmišljena gospodarska politika šalje signale potencijalnim investitorima, i domaćin i stranima ne u smislu rasprodaje postojećeg već izgradnje novog.
- Stvaranje pozitivne društvene klime, poticanje poduzetništva na svim razinama i uklanjanje investicijskih barijera za sve investitore, velike ili male, domaće ili strane.
- Usku suradnju sa EU institucijama, kako bi se iskoristilo postojeće znanje i iskustvo koje je na raspolaganju zemljama članicama, tako i moguća financijska potpora.

To je ujedno i jedini put za kvalitetno korištenje EU fondova i drugih oblika subvencija ili komparativnih prednosti koje Hrvatska kao članice EU i NATO pakta u ovom trenutku ima, ali samo kao šansu, a ne samoposlugu.

Sve ovo svakako zahtjeva i strukturnu reformu tržišta rada koju Nacionalni forum vidi kroz primjenu:

- Poticaja za zapošljavanje umjesto socijalnih transfera, a napose za ciljane populacije – mladi, žene, umirovljenici, osobe s posebnim potrebama.
- Davanja jasnijih signala u smislu (buduće) potrebe za radnim mjestima uz promociju poduzetništva i samozapošljavanja.
- Urediti kolektivno pregovaranje na razini poduzeća, grupacija i/ili klastera.
- Smanjenja dualnosti tržišta rada, napose uz ukidanje zabrane poslodavcu zapošljavanja nakon programa zbrinjavanja.

Dakle, glede zapošljavanja treba primijeniti politiku Vlade s ciljanom stopom zaposlenosti i participacije umjesto nezaposlenosti, jer je ona, kao što je već rečeno prvenstveno strukturne prirode.

Većina provedbenih mjera za gornje točke poznata je s današnjeg stajališta, no Nacionalni forum će raditi na različitim INTEGRIRANIM scenarijima, obzirom da je hrvatsko gospodarstvo kao i njegovo okruženje aktivni mehanizam, koji u kratkom vremenu može doživjeti još mnoge promijene.

Javne financije i proračun – Što se TREBA i MOŽE!

Fiskalna konsolidacija – koja je sigurno jedna od najvažnijih kako poticajnih tako i troškovnih mjera, mora biti prvi i najvažniji korak – a to uključuje trenutnu reorganizaciju javne uprave, javnih poduzeća i birokracije. Javna uprava, na svim razinama, smije biti isključivo servis, partner i sluga pojedincu i gospodarstvu, a ne svrha sama sebi.

Proračunske subvencije smiju se trošiti isključivo na poticanje razvoja, inovacija, izvoza i uspjeha u tržišnom natjecanju, a ne na pokrivanje gubitaka ili neracionalnosti.

Osnovni postulati porezne reforme za koje se Nacionalni forum zalaže su:

- Smanjenje poreznog opterećenja za tvrtke uz zamjenu porezom na imovinu, 'zelenim' porezima, porezom na nasljedstvo, nezdravu hranu, kamate, kapitalnu dobit, te imovinu van funkcije.
- Ukidanje parafiskalnih nameta.
- Horizontalno porezno rasterećenje tvrtki koje (neto) zapošljavaju, ulažu u razvoj i istraživanja, energetske učinkovitosti te izvoz.

- Prvo simulirati kako smanjenje nominalne porezne stope podiže realnu poreznu stopu, a tek onda razmisliti o dizajnu ili uvođenju novih poreza.

Nacionalni forum želi u sustav javne potrošnje uvesti:

- Zakonski automatizam u prilagodbi stavaka potrošnje čije izdatke nije moguće financirati.
- Promijeniti strukture potrošnje temeljem fiskalnih multiplikatora (investicije nasuprot socijali).
- Definiranje socijalnih transfera na principima provjere «fizičkih i socijalnih sposobnosti» neke osobe te imovinskom cenzusu, a ne samo po osobnom prihodu.
- Moguće promjene u osobnim primanjima iz i na proračuna, moraju biti u skladu s Ustavnim pravom, odnosno «fiskalno pravilo» treba postati ustavna odredba kako bi se izbjegli naknadni troškovi po osnovi do sada stečenih prava.
- Veća transparentnost u dodjeli socijalnih transfera (primjer - sustav Austrije).
- Ukinuti mogućnost da sustav socijalne pomoći proizvodi naknade veće od minimalne plaće.

U sklopu reformi javnih financija posebnu pažnju treba posvetiti daljnjim promjenama u mirovinskom sustavu koje se trebaju bazirati na:

- Povećanju izdvajanja u II. mirovinski stup na 10% odmah.
- Još oštrijoj penalizacija prijevremenog umirovljenja; nagrada onima koji rade duže.
- Povlaštena mirovina ne smije biti veća od prosječne starosne mirovine.
- Olakšicama na štednju u III. stupu amortizirati porez na kamate i kapitalnu dobit.
- Mirovinske izdatke dugoročno vezati prema očekivanoj dobi doživljenja.

Sve ove mjere u kratkom vremenu primjene zasigurno će zahtijevati trošak financiranja, koji se može smanjiti:

- Kratkoročnim obaranje premije na rizik RH kroz MMF/EDP.
- Kvalitetnijim upravljanjem javnim dugom kroz kalendar zaduženja, te uz produljenje ročnosti kunske krivulje.
- Strukturnim reformama na rashodnoj strani proračuna (smanjenje razina upravljanja u administraciji, zdravstvo, mirovine, privatizacija)

Javna uprava i administracija – Što je CILJ I SVRHA!

U sklopu transformacije javnog sektora, valja u cijelosti revidirati način funkcioniranja tijela uprave uvođenjem osnovnih temeljnih postulata sustava «upravljanja procesima, nadzora i povratne sprege» kako bi se značajno povećala efikasnost rada svih službi i svih razina.

Pri tom, Nacionalni forum namjerava integrirati značajan dio državne uprave, kako na razini nepreglednog niza državnih ureda i agencija tako i na razini lokalne samouprave, ne samo zbog mehaničkih ušteda, već radi postizanja učinkovitosti tih tijela, kao ekspertne pomoći vladi i ministarstvima u njihovom radu.

Ovakve promjene će zasigurno za posljedicu imale radikalnu promjenu načina funkcioniranja lokalnih i regionalnih ustrojbenih jedinica te bi transformacija krenula «odozdo». S druge strane posljedica funkcioniranja ustroja središnje države bile bi potaknute promjenama «odozgo», a na primjeni principa:

- Racionalizacija broja teritorijalnih jedinica, prvenstveno onih financijskih nesamodostatnih.
- Otklanjanje 'uskog grla' na razini lokalne uprave kroz centralizaciju funkcija za praćenje investicija.
- Uvođenje pravila da lokalna jedinica samouprave ne može odlučivati o projektu koji je veći od njezinog proračuna.
- Promjena politike plaća i karijere temeljem sustava upravljanja učinkom, uz uvođenje sustava cikličnosti.
- Preškoloвање ili doškoloвање za zaposlene ili prekobrojne financirati obveznicom za restrukturiranje, koja uz pri nos, i za pravne i za fizičke osobe može donositi i porezne olakšice.

Financijski sustav i banke

Nacionalni forum jasno vidi sve koristi iz stečene stabilnosti financijskog sustava koje treba kvalitetnije iskoristiti za razvoj gospodarstva, a ne nova zaduživanje države. Uz to, neki instituti kao predstečajna nagodba, trebaju biti korigirani kako bi se:

- Podigla stopa nadoknadivosti potraživanja sa 30 na 50 i više posto.
- Poboljšao status vlasnika kolaterala.
- Uvele kvalitetne porezne olakšice za otpis lošeg portfelja u cilju ubrzanja čišćenja banaka za novu kreditnu aktivnost.
- Uveo sustav «ranog uzbunjivanja» (npr. neto dug/EBITDA) za raniji ulazak u postupak predstečajne nagodbe.

Treba motivirati bankarski sektor za novi investicijski ciklus s naglaskom na prioritetno kreditiranje:

- Malog i srednjeg poduzetništva na platformi supply-side monetarne politike (horizontalno!).
- Korištenja mogućnosti u okviru EIB-ovih programa, razvoj crowdfundinga, koncesioniranja, PE/VC.
- Direktni grantovi tvrtkama uz equity učešće (prema horizontalnim kriterijima).
- Jačanje procjeniteljske sposobnosti HBOR-a te kao konzultanta za korištenje EU fondova.
- Razvoj tržišta duga u domaćoj valuti (EBRD inicijativa, primjer BNP Hungary)

Svime time došli bi do poticanja investicija s:

- Fokusom na male i srednje tvrtke kao glavne poluge promjene strukture ekonomije te generatore zapošljavanja.
- Uz omogućavanje ubrzane amortizacije čime bi se ostvarili veći porezni odbici, a kao krajnja mjera i jednokratni otpis koji dopušta oduzimanje ukupnog troška investicije u godini realizacije; umanjnjem osnovice po osnovi ulaganja te poreznim odbicima po osnovi ulaganja (npr. istraživanje i razvoj, eneregetika, korištenje ICT-a).
- Korištenje najboljeg modela JPPa u CESEE prema EBRDu.

Politički sustav i regionalnu samouprava – Što nam TREBA!

Neadekvatno funkcioniranje Sabora RH, preklapanja u funkcijama ministarstava, beskraj u broju i djelovanju državnih i regionalnih ureda i agencija, teško održivi sustav lokalne samouprave, nepostojanje politika ni županija ni regija danas su gorući problemi Hrvatske.

Nacionalni forum želi «DVODOMNI SABOR»

Vrhovno zakonodavno tijelo imalo bi dva jednakopravna Doma koja bi imala dobrim dijelom razdvojene funkcije.

Dom lokalne zajednice

Kvalitetu života stanovnika jedne lokalne zajednice i osnove za lokalni i regionalni razvoj određuje krajobraz (prostorno uređenje i zaštita okoliša), graditeljstvo, komunikacije (ceste itd), vodovod i odvodnja, energetska učinkovitost i djelomična samostalnost, predškolski i školski odgoj do razine obveznog obrazovanja, zdravstvena skrb do razine tercijarne zdravstvene zaštite, socijalna skrb, kultura do razine autonomnih i autohtonih obilježja i aktivnosti i udruge civilnog društva koje su posvećene bilo kojoj od navedenih područja.

Pedeset zastupnika ovog Doma biralo bi se delegatskim principom na lokalnim izborima na način da na otprilike 100 tisuća stanovnika bude 1 zastupnik.

U njegovoj ingerenciji bili bi svi zakoni koji uređuju navedena područja od vitalnog interesa za lokalnu zajednicu i udruge civilnog društva.

Nacionalni dom

Pokrivao bi svojim odlučivanjem zakonsku regulativu od nacionalnog značaja kao npr: obrana, unutarnji poslovi, državljanstvo, obitelj, financije, zdravstvo (tercijarna zdravstvena zaštita), gospodarstvo, poljoprivreda, turizam, energetika, transport, komunikacije ili pak integrativna legislativa EU-a.

Pedeset zastupnika ovog Doma biralo bi se delegatskim principom na nacionalnim izborima (RH kao jedna izborna jedinica), na način da na otprilike 90 tisuća stanovnika bude 1 zastupnik.

Svi ustavni zakoni donosili bi se zajedničkom odlukom oba Doma.

Dosadašnje unutarnje ustrojstvo Hrvatske potrebno je mijenjati jer je preskupo, neučinkovito i preglomazno.

Da bi Hrvatska postala efikasnija zemlja za svoje građane, gospodarstvenike i ulagače, potrebno je smanjiti broj gradova i općina, ali i istodobno ojačati njihovu autonomiju odlučivanja, djelokrug rada i financijsku snagu.

Zbog toga je ključna je promjena regionalnog ustroja zemlje te je umjesto 21 županije, Hrvatsku potrebno podijeliti u najviše sedam regija, koje bi činile jedinstvene gospodarske, političke i upravne cjeline.

Obrazovanje – Što TREBAMO i MORAMO!

Obrazovanje i ljudi koji znaju i umiju primijeniti stečene kompetencije osnova su unapređenja razvoja Hrvatske. Poboljšanje konkurentnosti treba postati glavni prioritet Hrvatske. Konkurentnost u stečenim znanjima i vještinama omogućava razvoj gospodarstva. Prepoznavanje nadarenih učenika i prilagođavanje školskih programa njihovim potrebama u konačnici će povećati broj inovacija koje su glavni pokretač razvoja gospodarstva. Suvremeni pristup razvoja kurikuluma od predškolskih ustanova do srednjeg obrazovanja imperativ je u povećanju konkurentnosti na tržištu znanja, jer kvalitetno obrazovanje osigurava dobro zaposlenje, a dobar posao osigurava bolju budućnost. Nužno je izjednačiti postignuća učenika u svim regijama Hrvatske kako bi ojačali jednakost kvalitetnog obrazovanja. Unaprijediti ćemo nastavničku struku osiguravajući cjeloživotno usavršavanje što će u konačnici dovesti do većeg digniteta nastavnika, boljeg položaja u društvu, većeg poštivanja i naravno boljih plaća.

Poljoprivreda – Kako MOŽEMO i Kako TREBAMO!

Kako iskoristiti prirodne prednosti i postojeće resurse Hrvatske? Kako reaktivirati selo? Kako pronaći barem djelomični izlaz za domaću poljoprivredu u sklopu EU?

Hrvatski poljoprivrednik praktički nema nikakve konkurentne sposobnosti za integraciju u poljoprivrednu ponudu EU, napose uz sustav subvencija koji je prvenstveno prilagođen bitno različitom agroindustrijskom kompleksu glavni zemalja EU, a danas jest jedan od većih problema i razlog rasprava i u samoj EU.

S druge strane možemo danas zahvaljivati samo Bogu (i hrvatskom mentalitetu) što nije došlo do razvoja ekstenzivne industrijske poljoprivredne proizvodnje sa svim bio-tehnološkim dosezima, jer je jedino zbog toga poljoprivredno zemljište u Hrvatskoj manje više „djevičanski“ netaknuto. Na žalost, ono je dobrim dijelom i bukvalno netaknuto, jer ga izgleda nitko nema interesa obrađivati.

S treće strane, podaci pokazuju kako hvale vrijedan razvoj agroindustrijskog kompleksa u RH nije zaustavio pad većine pokazatelja poljoprivredne proizvodnje, dok je s druge strane uvoz značajno porastao.

Sustav malih seoskih gospodarstava, unatoč svim mogućim mijenama tijekom zadnjih 50 godina (i političkim, i društvenim, i gospodarskim) je ne samo preživio, već je i dalje okosnica sveukupne poljoprivredne proizvodnje u nas.

Iz svih navedenih premisa, kao jedina logična i proaktivna konkluzija, nameće se ideja osmišljavanja proizvodnje poljoprivrednih proizvoda koji su po tipu pogodni za mala gospodarstva, s druge strane bio-tehnološki potpuno prirodni, odnosno „čisti“, a pod istom tržišnom markom s centraliziranom vođenom strategijom: promocije, distribucije i garancije/zaštite kvalitete/porijekla.

Ovo u biti znači stvaranje novog tipa zadrugarstva kroz koji bi se integrirali vitalni dijelovi poljoprivredne proizvodnje od dostupnosti znanja i tehnologija, preko objedinjene nabave do organizirane primarne distribucije proizvoda.

Tijekom formiranja novih i velikih zadruga namijenjenih okrupnjavanju poslovnih aktivnosti velikog broja malih gospodarstava treba na početku provesti:

1. definiranje proizvoda;
2. definiranje tržišta;
3. definiranje standarda proizvodnje, distribucije i promocije;
4. definiranje robne marke;
5. upravljanje proizvodnjom;
6. upravljanje distribucijom;
7. upravljanje i zaštita kvalitete i sigurnosti robne marke;
8. edukacija na svim razinama, a posebno poljoprivrednika.

Ovakva strategija se bazira na korištenju osnovnih prirodnih i poljoprivrednih resursa, odnosno današnjih komparativnih prednosti Hrvatske i to dominantno u segmentu «zdrave hrane» za koje su tendencije potrošnje na tržištu EU i dalje u porastu, a cjenovni prag konkurentnosti znatno dohvatljiviji današnjim realnim uvjetima i načinima proizvodnje većine malih gospodarstava u RH.

Osim navedenog, snaga strateškog usmjerenja je svakako postepeno osmišljavanje i konceptualno sinergijsko djelovanje malih seoskih gospodarstava, jer u ovom trenutku ne postoji bilo koji drugi sustav/projekt koji bi mogao biti konkurentski na razini „proizvođača“. To daje mogućnost ekonomski prihvatljive kalkulacije na razini osnovne proizvodnje, što treba rezultirati prihvatljivom razinom cijena/kvaliteta finalnog „proizvoda“ u maloprodaji, a napose izvozu.

Zdravstvo – Što ŽELIMO i HOĆEMO!

Hrvatska kao moderna država mora skrbiti za svoje građane, a adekvatna zdravstvena zaštita jedan je od najznačajnijih segmenata dostojanstvenog i kvalitetnog života. Današnji zdravstveni sustav u Hrvatskoj niti je dostupan svima na principima jednakosti i ravnopravnosti, niti realno zadovoljava potrebe pučanstva.

Ono što treba mijenjati:

- osnovne postulate načina financiranja zdravstva,
- trenutne organizacijske postulate na kojima se temelji zdravstveni sustav tj. njegova struktura i sadržaji, i
- načine provođenja zdravstvene skrbi.

Ono što je više od desetljeća svima jasno da sustav financiranja iz doprinosa na osobna primanja, nije moguć uz ovu razinu zaposlenosti i demografske trendove starenja populacije. Program Nacionalnog foruma za zdravstvo će donijeti promjene i to na slijedećim odrednicama:

- a) ukinuti doprinose, a cijeli sustav osnovnog zdravstvenog osiguranja treba financirati iz poreza na osobnu potrošnju te poreza i trošarina koje su u direktnoj vezi sa zdravstvenim događajima (promet i nabava prometnih sredstava, duhan, alkohol, šećer, konditorski proizvodi itd).
- b) Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje treba postati vlasnik svih državnih i regionalnih bolnica kako bi se omogućilo efikasnije upravljanje resursima.
- c) Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje treba preći na ugovaranje zdravstvenih usluga sa svima koji pružaju zdravstvene usluge (bez obzira na tip pravne osobe - vlasništvo) po principu kvaliteta/cijena/geografska pokrivenost.
- d) Novac prati pacijenta – plaćanje izvršene usluge – a ne financiranje zdravstvenog sustava po postojanju.
- e) Svaki osiguranik – stanovnik Hrvatske – mora imati osobnu policu osnovnog zdravstvenog osiguranja s jasno navedenim pravima (što, kada i kako) na zdravstvenu zaštitu.
- f) Mjerama fiskalne politike značajno i trajno poduprijeti osobnu štednju i investiranje u zdravlje (dobrovoljna zdravstvena osiguranja i slično).

Turizam – Što MOŽEMO i HOĆEMO!

Turizam valja pozicionirati i ostvarivati kao cjelogodišnju poslovnu aktivnost čiji je konačni cilj promocija i isplativa prodaja domaćeg znanja odnosno autohtonih proizvoda i usluga, posebice u vidu klasterskog povezivanja tzv. plave (turistički kapaciteti na moru, priobalju i otocima) i zelene magistrale (agro – potencijali u unutrašnjosti). To istodobno znači znati o kojem profilu turista /a uopće govorimo, za koga sve to radimo, da li smo svjesni što nam donosi turistička budućnost te da li znamo što nam se događa ili još važnije što nam predstoji u sklopu pet svjetskih uzajamno isprepletenih procesa - demografije, ekonomije, tehnologije, globalizacije i ekologije.

Nova strateška orijentacija je fokusirana na originalni dinamički model hrvatskog turizma zdravlja u okviru mega-projekta "Hrvatska – Florida Europe" sa svojim segmentima kao što su turizam drugog prebivališta, gastro – turizam, sportski turizam, kulturni turizam, spa & wellness turizam, medicinski turizam i naposljetku – turizam dugovječnosti na način da je u svakom od ovih selektivnih vrsta turizma ugrađen faktor iznenađenja i dodane vrijednosti. Uz to, akcent će se, između ostalog, dati poticanju turizma u unutrašnjosti odnosno kontinentalnom dijelu i novom ciklusu razvoja nautičkog turizma, povijesnog turizma, biciklističkog turizma i kamping turizma te poticanju golf turizma i filmskog turizma obzirom na njihov proizlazeći multiplikativan faktor potrošnje.

Novi model odgovornog upravljanja turizmom na godišnjoj razini zahtijeva elastične poticajne mjere, integrirano tržišno komuniciranje i pažljiv redizajn niza postojećih zakona te sustava institucija kao što su ministarstvo turizma i Hrvatska turistička zajednica i to na asimetričnom principu. Sve to u konačnici traži otvorenu suradnju svih sa svima odnosno interaktivni multidisciplinarni i međuresorni usklađeni pristup i nastup – od ministarstava unutarnjih i vanjskih poslova te europskih integracija,

poljoprivrede, pomorstva, prometa i infrastrukture do znanosti i obrazovanja, zdravlja i naravno samog ministarstva turizma kao strateškog koordinatora i proaktivnog integratora suradnje vladinih tijela sa realnim sektorom u turizmu.

Energetika – Što NISMO, a MOŽEMO!

Energetika može i **mora** postati jedno od ključnih područja koje će pokrenuti gospodarstvo RH. Uzimajući u obzir činjenicu da je najveći dio termoenergetskih proizvodnih kapaciteta istrošen i tehnološki neefikasan, te da će do 2020. svi ti objekti prestati sa radom, nužno je **odmah** započeti pripreme za izgradnju novih modernih i efikasnih proizvodnih kapaciteta i ubrzano krenuti u njihovu realizaciju, kako sadašnja razina uvoza električne energije od cca 30%, ne bi dosegla neprihvatljivo visoke granice. Ovu činjenicu treba promatrati i u kontekstu da je uvoz električne energije čisti odliv „cash-a“, a ima i negativni utjecaj na trgovinsku bilancu. Pri tome je potrebno prvenstveno voditi računa o diverzifikaciji pogonskog goriva, a u tom kontekstu korištenje plina treba usmjeriti na kontinentalni dio Hrvatske, gdje postoji i mogućnost toplinskog konzuma, a ugljena na obalnom dijelu, čime se na najbolji način može iskoristiti pomorski potencijal zemlje. Izgradnjom klasičnih objekata omogućuje se ujedno i najveće moguće sudjelovanje domaće industrije, čime se posredno daje jedini pravi poticaj domaćem gospodarstvu. Korištenje obnovljivih izvora energije, to se ponajprije odnosi na solarne i vjetroelektrane, treba pažljivo i umjereno realizirati. Naime, današnji način poticanja izgradnje takvih izvora, uz uvjete garantiranog otkupa energije po subvencioniranoj, znatno višoj cijeni od klasičnih izvora, zbog prioriteta pristupa mreži, negativno utječe na klasične izvore energije, što je dovelo do značajnog porasta cijene električne energije u Evropi (slučaj Njemačka), te posredno do smanjenja konkurentnosti europskog gospodarstva u odnosu na SAD, a time i bijeg industrije iz EU u SAD. Hidroelektrane koristeći vodu kao prirodno blago, čija mogućnost izgradnje je uvjetovana samom konfiguracijom terena, treba dakako graditi gdje god je to moguće bez obzira na to kada će se uloženi kapital vratiti, i naravno treba ostati trajno u državnom vlasništvu. Iz ovoga proizlazi i naredni zaključak, a to je, da tvrtku koja posjeduje postojeće, a time se misli i buduće hidroelektrane, ne treba privatizirati, jer u konačnici uspješnost neke tvrtke puno više ovisi o managementu a ne o vlasniku dakako uz uvjet da država ako je vlasnik, političkim odlukama ne utječe na poslovne poteze uprave.

Projekt LNG ma koliko se o njemu naveliko pisalo nije projekt od presudnog značaja za samu RH, jer je to projekt koji po svojoj veličini (15 milijardi m³), a takav mora biti da bi bio isplativ, je prvenstveno projekt za Europu kao rezervna mogućnost dobave plina za slučaj političke neizvjesnosti odnosa Rusije i Ukrajine. LNG je naravno iz tehnoloških razloga cca 30% skuplji pa je njegova upotreba isplativa samo ako nema normalne dobave plina. Plin je inače danas zbog visoke cijene (uvjetuju Rusi) praktički neisplativ za proizvodnju energije. Za RH je pak bitno sačuvati istraživački i eksploatacijski potencijal i kapacitet INE jer je to suštinski temelj profitabilnosti te tvrtke

Pomorstvo, promet i infrastruktura – Što još TREBAMO!

Sustavno unapređenje prometnog sustava važan je temelj i preduvjet poboljšanja svih gospodarskih i turističkih aktivnosti, odnosno programa izvlačenja Hrvatske iz krize.

Cestovni promet: treba odmah povećati iskorištenost postojeće mreže autocesta, stimulativnim cestarinama i ostalim pogodnostima, kako bismo glavninu gospodarskog prometa, gdje je prometno opravdano, s državnih i županijskih cesta preusmjerili na autoceste, stimulirali građane da više koriste autoceste, dodatno privukli turiste na Jadran, bitno povećali tranzitni promet na pravcu Zapadna Europa - Istočna i Jugoistočna Europa/Bliski istok (preusmjerili ih s 'mađarskog pravca') te sva strana ulaganja učinili privlačnijima.

Strateški, četiri su prioriteta razvoja prometnica: Pelješki most, brza prometnica od Ravnica istočno od Omiša do Splita i Trogira, uključujući most do Čiova, autocesta od Žute Lokve do Rijeke te dovršenje nove obilaznice Zagreba.

Vođenje sustava sigurnosti prometa treba prebaciti iz MUP-a u Ministarstvo prometa i infrastrukture (MUP treba samo provoditi Zakon), kako bi se pogibeljnost približila prosjeku EU od 5 na 100.000 stanovnika (Hrvatska 8,8). Temelj sigurnosti je preusmjeravanje kamiona i tegljača na autoceste, izrada cjelovitog sustava elektroničkog nadzora prometnica, od gradova do autocesta te promišljen sustav financijskih stimulacija sigurne i ekološke vožnje, uz pooštrenje kazni i sankcija za najteže prekršitelje, posebno recidiviste.

Željeznički promet: prioriteta su izrada ravninske pruge Rijeka-Zagreb, u sklopu modernizacije riječke luke i izgradnje slo-

bodne poslovne zone u Rijeci (sa strateškim partnerom/partnerima) te rekonstrukcija Unske pruge.

Zračni promet: unapređenje zračnih luka u Zagrebu, u svrhu povećanja tranzitnog prometa te Puli, Rijeci, Zadru, Splitu i Dubrovniku, u cilju povećanja turističkog prometa. Unapređenje sinergije zračnog i brzog pomorskog prometa, kao alternativa politički 'otočkih aerodroma'. Pronalaženje strateškog partnera Croatia airlinesu.

Pomorski promet: unapređenje veza s otocima, u cilju poboljšanja turističkih aktivnosti i demografskih kretanja. Sustavno, sa strateškim partnerima unaprijediti sve naše luke, u svrhu povećanja gospodarskih aktivnosti te, posebno, prihvata mega kruzera. Unaprijediti sustav marina te privući trostruko više jahti koje gravitiraju ovom dijelu svijeta.

Budući je u Zagrebu koncentrirano 40 posto hrvatskih gospodarskih aktivnosti, poseban je prioritet unapređenje prometa u Zagrebu, uz cjelovitu denivelaciju željezničkog prometa. Time bi se unaprijedio gradski i prigradski promet te višestruko povećala protočnost u smjeru sjever-jug.

BiH treba predložiti zajedničku strategiju pretvaranja Ploča u 'Jadranski Hong Kong', traženjem strateških partnera koji bi 'u paketu' ulagali i u koridor Vc. To bi mogao postati najveći mega-projekt u regiji, koji bi donio nemjerljivu korist Dubrovniku te našem turizmu i gospodarstvu. BiH, općenito, treba pretvoriti u partnera u povezivanju hrvatskog juga.

IT i telekomunikacije – Što VIDIMO i ŽELIMO!

Program Nacionalnog foruma u svojoj ukupnosti se značajno bazira na razvoju informatičke i komunikacijske tehnologije (ICT) kao jednog od temelja budućeg razvoja društva. ICT politiku treba provoditi na više razina istovremeno, a posebno će se fokusirati tri najvažnija segmenta: dostupnost širokopojasnog pristupa Internetu, državni računalni oblak i državnu autentifikacijsku infrastrukturu. Umjesto današnje rascjepkanosti nadležnosti nad ICT politikom na desetak državnih ministarstava i agencija, tražit ćemo objedinjavanje informatike i komunikacija u jedno središnje tijelo državne uprave koje će biti zaduženo za sve poslove na informatizaciji društva. Ustrojem tog tijela i angažiranjem stručnih ljudi uz jedan jedini kriterij, a to je kompetentnost, novcima fondova Europske unije pokrenut ćemo snažnu izgradnju širokopojasne elektroničke komunikacijske infrastrukture na svim područjima gdje ne postoji komercijalni interes, čime ćemo osigurati jednoliki razvoj Hrvatske i spriječiti da dostupnost modernih tehnologija bude privilegija stanovnika velikih gradova. Dostupnosti širokopojasnog pristupa Internetu preduvjet je razvoja novih servisa i informatizacije. Brojne studije dokazale su kako povećanje broja korisnika širokopojasnog pristupa Internetu za samo 10% donosi povećanje BDP-a do 1,38%, a konkretne procjene za Hrvatsku kako bi izgradnja širokopojasne komunikacijske infrastrukture i ostvarenje ciljeva iz Digitalne agende za Europu otvorila 40.000 novih radnih mjesta. Izgradnjom državnog računalnog oblaka potrebno je maksimalno optimizirati računalne, komunikacijske i ljudske resurse, te staviti sve državne i javne računalne potrebe na jedno mjesto. Državna autentifikacijska infrastruktura ima ključnu ulogu u omogućavanju pristupa državnim informacijskim resursima od strane građana.

Nakon desetak godina rasprave o e-Osobnim iskaznicama potrebno je napraviti i odlučujući korak u tom smjeru, pomiriti zainteresirane strane i provesti ideju u djelo. Ovaj korak bi definitivno otvorio vrata široj informatizaciji našeg društva, te napredne mogućnosti kao što su elektronski izbori ili elektronski popis stanovništva učinio realnima. Sve to poboljšat će učinkovitost i smanjili troškove, te omogućili javnu objavu svih relevantnih podataka o trošenju proračunskih sredstava i učinkovitosti službenika.

Kultura – Što smo, gdje smo i KAKO MOŽEMO!

Kultura je važan resurs u kojemu uz minimalna ulaganja također možemo pokrenuti aktivnosti koje će imati niz pozitivnih učinaka. Naslijeđenu baštinu možemo na održiv način kapitalizirati u sektoru turizma dok kreativne industrije predstavljaju veliki potencijal za nova radna mjesta. Međutim potrebno je kulturu povezati s ostalim sektorima, a državna administracija mora koordinirati aktivnosti na najvišoj razini kako bi se zacrtano moglo provoditi u praksi.

U slijedećem razdoblju u kulturi će biti nužno premostiti jaz između potreba i mogućnosti na način koji će biti pravedan,

ekonomski održiv, primjenjiv na cjeloviti prostor zemlje, motivirajući za stvaratelje kulturnih sadržaja uz istovremeno zadovoljenje kulturnih potreba najvećeg broja građana.

Ključno je:

- identificirati prioritete ulaganja na način koji će omogućiti završetak pojedinih investicija u kulturi koje mogu osigurati pozitivne ekonomske učinke.
- uvesti instrumente koji su motivirajući za sektor a nisu restriktivni ili neprovedivi (kulturi se mora ostaviti slobodni prostor koji će je motivirati uz obvezu da poluči odgovarajuće učinke).
- pomoću kulture sustavno pripomoći stvaranju prepoznatljivog brenda zemlje.
- osigurati sudjelovanje kulture u stvaranju novih proizvoda (primjerice povezivanje nematerijalne baštine s gastronomijom i eko-proizvodnjom; promocija kulturnih osobitosti kroz filmsku industriju; razvoj roba i usluga za sektor kulturnog turizma; oživljavanje mjesta i gradova festivalima i kulturnim događanjima u funkciji stvaranja novih destinacija ili produžetka sezone na postojećim i sl.).
- administraciju, a napose «administriranje» svesti na razumnu mjeru.

Mediji i odnosi s javnošću – Gdje smo i ŠTO TREBAMO!

Medijsko tržište u Hrvatskoj posljednjih 20 godina pretrpjelo je značajne promjene. One se očituju ne samo u značajno većem broju dostupnih medija ili u novim medijskim kanalima, već se prije svega radi o ozbiljnim strukturalnim promjenama unutar profesije, koje su jednim dijelom inicirane procesima unutar novinarskih redakcija te promjenama na tržištu koje imaju direktni utjecaj na poslovanje medija.

Posljednje desetljeće hrvatske medije je zahvatila ozbiljna kriza u sadržajnom i strukturalnom smislu, a koja se na pojavnoj razini očitovala kroz sljedeće pojavnosti: tabloidizacija, komercijalizacija, senzacionalizam, objavljivanje neistina i manipuliranje činjenicama, nepridržavanje profesionalnih standarda, narušavanje etičkih normi i gubitak vjerodostojnosti. Tradicionalno medijsko poslovanje očitovano kroz četiri ključne funkcije: informiranje, educiranje, zabava i prijenos kulturnog nasljeđa pretvorila se u zabavu i manipulaciju. Rezultat toga je pad naklada, čitanosti i gledanosti, te povjerenja u hrvatske medije, a uz gospodarsku krizu, i urušavanje cijelih medijskih sustava što je pak rezultiralo gubitkom posla mnogih novinarskih profesionalaca te općenito ovisnost medija o tržišnim, političkim ili drugim interesnim utjecajima, čime se gubi neovisnost i profesionalnost.

Uz sve to, ne postoje jasni kriteriji ulaska u struku, a ni kriteriji napredovanja unutar redakcija. Vlasništvo nad pojedinim medijima je netransparentno, a postojeći medijski zakoni se ne provode. Sve je to ostvarilo prostor ispodprosječnosti u medijskom izvještavanju, kršenju etičkih normi i profesionalnih standarda. Dodamo li tome posljedice globalne krize i recesije, koje su dodatno poljuljale ekonomski položaj novinara možemo zaključiti kako su nužne radikalne promjene, koje bi poboljšale kvalitetu medijskog izvještavanja, osigurale stabilnost medija te vratile dignitet profesiji.

Pored sustavnije provedbe postojećih „medijskih“ zakona, nužne su izmjene i dorade većine njih, podizanje etičkih standarda te nametanje novih vrijednosti i društvene odgovornosti u struci (za što je najodgovornija strukovna udruga). Posebnu pozornost posvetit ćemo javnim medijima poput Hrvatske radiotelevizije i HINA-e, koje nažalost u potpunosti ne odgovaraju svome poslanju, te ne uspijevaju zadobiti povjerenje javnosti.

Budući da odnosi s javnošću uvelike pridonose demokratizaciji i profesionalizaciji javnog komuniciranja, većoj otvorenosti i transparentnosti političkih i gospodarskih subjekata, nužno je ukinuti odluku Vlade o zabrani angažiranja profesionalnih agencija za odnose s javnošću u javnim institucijama te društvima u državnom vlasništvu. Naime, ta je odluka prouzročila

stvaranje sivog tržišta te pad profesionalnosti i transparentnosti u odnosima s javnošću državnih institucija i poduzeća.

Znanost – Što je BUDUĆNOST i MOŽE SE!

Uskladiti izvrsnost (koja putem produktivne inovacije stvara bogatstvo) i solidarnost (kao uvjet društvenog sklada i sigurnosti) je put prema civiliziranom društvu. Selekcija izvrsnosti u svim domenama može se inspirirati vrhunskim sportovima: talentiranim pojedincima društvo daje najbolje radne i životne uvjete kako bi bili maksimalno korisni cijelom društvu. Moralno je i legitimno da društvo iskorištava svoje individualne talente, a nemoralno je ne dozvoliti da se ti talenti razviju.

Ne postoji primijenjena znanost, već primjena znanosti. Praktična, ciljana istraživanja stvaraju bogatstvo kreiranjem novih industrija, ali u potpunosti ovise o rezultatima slobodnih akademskih istraživanja koja su “usko grlo” u produkciji novih dobara. Slobodna se istraživanja lako mogu financirati od primjena koje vode prosperitetu. I tako je zatvoren krug međuovisnosti bazične znanosti i njene primjene .

Jedina sansa male Hrvatske je u originalnosti: raditi i stvarati nešto što nitko drugi ne radi. Samo tako se može otrgnuti od znanstveno-tehnološke beznačajnosti i ovisnosti.

Novi principi istraživanja i razvoja

- Osigurati međusobno neuplitanje odvajanjem procesa akvizicije znanja od procesa primjene znanja. Ta dva procesa se odvijaju u sasvim različitim kulturama i metodama rada.
- Bazično, akademsko, istraživanje najbolje se razvija kroz sustav «mecenstva» individualnih znanstvenika - kao u sportu i umjetnosti! Najvažnije je prihvatiti princip da se ne financira projekt već osoba. «Mecena» može biti država, državna zajednica, industrija i osobe. U odluci sudjeluju prepoznate izvanredne ličnosti iz zemlje i inozemstva - priznati «majstori najrazličitijih zanata» od umjetnosti do industrije. Specijalizirani eksperti su konzervativni i zato protuproduktivni za ovu svrhu.
- Ciljana istraživanja polaze od novih saznanja akademskog istraživanja prepoznatih kao potencijalno korisnih za primjenu u kreaciji novih industrija. Industrija i nadležno ministarstvo su tipični financijeri ciljanih projekata. Tranzicija izuma prema inovaciji zapečaćena je međunarodnom patentnom prijavom. Mišljenje specijaliziranih eksperata je relevantno.
- Primijenjena istraživanja počinju od patentom zaštićenih rezultata, a čiji je cilj osnivanje nove start up kompanije. Ova R&D istraživanja idu prema predindustrijskom procesu koji će osigurati rast start up kompanije u novu industriju ili će pak start up firma biti prodana jakom industrijskom partneru. Mišljenje specijaliziranih eksperata je dobro došlo.

Aukcija projekata i mecenat

Da bi se izbjegle devijacije uzrokovane ideološkim pristranostima i interesnim nepotizmom, znanstvenici i projekti svih tipova istraživanja trebaju ići na javnu aukciju, bas kao umjetnička djela i rijetke vrijednosti. Umjesto komisija, odluke o financiranju osobe i/ili projekta donose se za vrijeme kratkotrajnih “festivala” znanosti i razvoja, gdje autor ideje ili razrađenog projekta u 20 minuta prezentira sebe i svoj projekt - nakon čega nastupa licitacija na licu mjesta. Zainteresirane stranke su privatne i državne mecene, filantropi, investitori risk kapitala, te predstavnici resornih ministarstava i zainteresiranih industrija.

Primjena novih kriterija selekcije

Osim licitacije, Hrvatska bi mogla usvojiti još jednu novu metodu podrške izvrsnosti, a to je do-financiranje laboratorija predodređenim nagrađivanjem upravo postignutog uspjeha - na primjer rad objavljen u najznačajnijim časopisima ili dobivanje

međunarodno priznatih priznanja i nagrada.

Praktičnom primjenom navedenih principa i procedura, Hrvatska bi dobila realnu šansu da u kratkom vremenu razvije svoju osebnjnu znanstveno-tehnološku izvrsnost i postane uzorom i europskim liderom inovacije u kreaciji inovacije.

«Brendiranje» Hrvatske – Što je CILJ i MOŽE SE!

Hrvatska trenutačno proživljava krizu nacionalnog identiteta. Hrvati nemaju jasan konsenzus o prošlosti, sadašnjosti, a ni o budućnosti. Ogromna su razmimoilaženja u definiranju samih sebe, svojih potencijala i vrijednosti. Razina nacionalnog samopoštovanja, dostojanstva i ponosa svakodnevno se urušava. Nismo u stanju predstaviti se Europi i jasno reći što su naše posebnosti, doprinosi i snaga te zašto bi nas se poštovalo. Tako je Hrvatska u globalnim okvirima, osim po turizmu i prirodnim ljepotama, potpuno neprepoznatljiva, zbog čega smo često žrtva stereotipa, dezinformacija i podmetanja.

Istodobno uspješne zapadne države poput Velike Britanije, Italije, Francuske i Njemačke svoj nacionalni identitet i njegove odrednice (od povijesne i kulturne baštine do tradicije) koriste kao dodatnu vrijednost u gospodarstvu - ponajprije u kreiranju i plasiranju svojih proizvoda, jačanju izvoza, zatim u politici kroz jačanje meke moći države te kreativnim industrijama i njihovu širenju na inozemna tržišta.

Većina teoretičara na ovom području smatra kako su nacionalni identitet i imidž postali iznimno važna ekonomska snaga država u vrijeme globalizacije, budući da jasniji identitet i pozitivniji imidž pridonose većoj prepoznatljivosti i uvažavanju države, porastu vrijednosti proizvoda i usluga koji dolaze iz neke države („made in“ koncept), rastu inozemnih ulaganja, većem utjecaju u međunarodnim političkim odnosima, privlačenju važnih događaja i manifestacija, povećanju broja inozemnih turista i sl. Zbog toga se upravljanje nacionalnim identitetom i imidžom, odnosno brendiranje države, smatra primarnom vještinom vlada u 21. stoljeću. I zbog toga države ulažu iznimno velika financijska sredstva kako bi promijenile svoju percepciju u očima svijeta i upravljale njome. Pritom je riječ o strateškoj i sustavnoj komunikaciji, kojom upravljaju stručnjaci i specijalizirane vladine agencije.

Nažalost u Hrvatskoj nitko sustavno ne brine o ovim važnim segmentima, osim sporadičnih nastojanja Hrvatske turističke zajednice, Hrvatske gospodarske komore te ministarstava kulture i vanjskih poslova (bez koordinacije, strategije i plana). Zbog toga je nužno, po uzoru na razvijene zapadne zemlje, utemeljiti središnju državnu instituciju koja bi koordinirala sve aktivnosti oko upravljanja vlastitim identitetom i imidžom Hrvatske u svijetu te proaktivno pristupiti ovom problemu. Za to nije potrebno izdvajati dodatna sredstva već mudro koristiti postojeća, koja bez jasne strategije i nadzora troši nekoliko državnih institucija. Naime, ukoliko hrvatski građani postanu svjesniji svojih posebnosti, budu ponosniji na svoj nacionalni identitet, te ga značajki predstave i iskomuniciraju svijetu, to će biti najbolja obrana i od opasnosti koje nosi globalizacija za nacionalne identitete. Dapače, ulazak u Europsku uniju Hrvatskoj je donio mogućnost izravnijeg i učinkovitijeg privlačenja pozornosti europskih susjeda, ali to nažalost do danas nismo iskoristili.

Unutarnja sigurnost – Na dobrobit SVIH!

Hrvatska je relativno sigurna zemlja, s prilično dobro zamišljenim sustavom nacionalne sigurnosti. Međutim, nedovoljno je razvijena svijest o potrebi zaštite nacionalnih gospodarskih interesa pa nije neuobičajeno da najviši dužnosnici Vlade i stručnjaci koji dogovaraju strategije o najvažnijim ekonomskim pitanjima takve razgovore obavljaju bez gotovo ikakve spoznaje o neophodnosti primjena sigurnosnih tehnologija i procedura.

U današnjem vremenu strane službe, ali i neformalne organizacije, usmjerene su uglavnom na pribavljanje gospodarskih informacija koje će im dati prednost u donošenju odluka, a Hrvatska je posebice zanimljiva u trenucima privatizacije vrijednih turističkih resursa, državnih tvrtki ili strateških važnih infrastrukturnih, energetskih kompleksa kao i drugih razvojnih projekata od nacionalnog značenja. Stoga je nužno ozbiljno poraditi na zaštiti državnih informacija, čemu se unatoč brojnim sigurnosno-obavještajnim agencijama i drugim sastavnicama nacionalnog sigurnosnog sustava danas nažalost ne pridaje dovoljna pažnja.

Značajna poboljšanja nužna su i u zaštiti privatnosti građana, te boljem neovisnom civilnom nadzoru uporabe ovlasti zadiranja u temeljna ljudska prava građana od strane sigurnosnih agencija i policije. Danas takav nadzor, posebice policije, gotovo da i ne postoji. Nacionalni forum zalaže se za supsidijarnost, dakle donošenje odluka o važnim pitanjima na najnižem mogućem nivou organizacije društva. Zato smatramo kako policiju treba razdvojiti na državnu koja bi se bavila najtežim oblicima kriminala i kontrolom lokalnih policija, dok osnovne policijske poslove poput prometa, javnog reda i mira te općeg kriminaliteta treba prepustiti jedinicama lokalne uprave. Na taj način građani će kroz svoja lokalna predstavnička tijela moći utjecati na odabir lokalnih policijskih čelnika, a otkrivanje težih oblika kriminalnih djela ostat će izvan dosega lokalnog utjecaja. Istovremeno, to bi bogatijim turističkim gradovima omogućilo zapošljavanje visokokvalificiranih policajaca koji govore više stranih jezika, čime bi se unaprijedio i osjećaj sigurnosti turista od kojih takva mjesta dobrim dijelom žive.

Mladi – Što je VIZIJA i naša SNAGA!

Organizacija mladih Nacionalnog foruma u svojem djelovanju nastojat će dati svoj doprinos u rješavanju dva najveća problema s kojima se mladi u Hrvatskoj danas susreću, a to su nezaposlenost i propadanje stečenog znanja. U skladu s proaktivnom politikom Nacionalnog foruma, naša **misija** je organizacijom niza aktivnosti ojačati kapacitete i poziciju mladih, spriječiti propadanje znanja i tako im pomoći u pronalaženju zaposlenja. Naša **vizija** je kontinuiranim ulaganjem u mlade stvoriti samostalnog, educiranog, konkurentnog, samouvjerenog i modernog mladog čovjeka koji će biti nositelj razvoja Hrvatske.

U svom djelovanju organizacija mladih Nacionalnog foruma nastojat će stvoriti široku mrežu mladih osoba koje će sve zajedno povezivati težnja izvrsnosti, ulaganju u sebe, visoko razvijena svijest za društvena pitanja, te aktivno doprinošenje razvoju Hrvatske. Također, velika pažnja posvetit će se i humanitarnom radu, te organizaciji formalnih i neformalnih druženja za mlade.

Navedeni ciljevi ostvarit će se organizacijom niza aktivnosti:

- javna predavanja i tribine,
- edukacija i radionice,
- formalna i neformalna druženja za mlade,
- humanitarni rad.

Organizacija mladih Nacionalnog foruma želi među mladima pobuditi osjećaje domoljublja, važnosti sudjelovanja u društvenim aktivnostima, te ostaviti dojam organizacije koja nije sama sebi svrha već organizacije koja će postojati radi njih i kojoj je svrha biti od koristi mladima u cijeloj Hrvatskoj.

Nacionalne manjine – Što je NAŠA RAZNOLIKOST!

Rijetko gdje u tako maloj zemlji nalazimo toliko raznolikosti kao što ih ima Hrvatska. Najčešće govorimo o njenim geografskim, klimatskim, geološkim ili pak biološkim raznolikostima. U Hrvatskoj, prema zadnjem popisu iz 2011. godine, živi 4.284.889 ljudi. Ljudi su svakako najveće bogatstvo Hrvatske i dakako, kada je Hrvatska u pitanju, i u tom bogatstvu ima raznolikosti jer, uz 3.874.321 Hrvata, u našoj zemlji žive i pripadnici više od dvadeset nacionalnih manjina.

Nediskriminacija, primjeren status i zaštita nacionalnih manjina, njihova participacija i ravnopravna integracija bitne su i nužne sastavnice pa čak i pretpostavke demokracije u etnički pluralnim društvima. U tome je Hrvatska postigla visoke standarde unoseći manjine u svoj Ustav, donoseći Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, ali i ostvarivanjem drugih neophodnih pretpostavki za praktično ostvarivanje specifičnih prava, potreba i interesa pojedinih manjinskih zajednica.

Međutim politički diskurs koji potencira podjele na lijeve i desne i druge podjele, gospodarska kriza, nedovoljna educiranost širih slojeva i stvaranje samoproglašanih i samodovoljnih političkih elita u okviru pojedinih manjinskih zajednica, a osobito ulazak Hrvatske u EU, ukazuju na potrebu redefinicije, unapređenja i osuvremenjivanje postojećeg modela političkog predstavljanja i ostvarivanja kulturne autonomije manjina u hrvatskom društvu 21. stoljeća.

Nacionalni forum kroz svoju platformu „Novog puta“ koja poštuje znanje, iskustvo i izvrsnost, koja nudi konstruktivni dijalog

i suradnju, a ne isključivost, u čijem je središtu pozornosti građanin Hrvatske, bez obzira na etničku, vjersku i drugu pripadnost, građanin kao partner države, sukreator društvenih promjena i nositelj razvoja, ali i odgovornosti za svoju sudbinu, omogućava i pripadnicima nacionalnih manjina da se ne moraju opredjeljivati lijevo ili desno već energiju usmjeriti na svekoliki razvoj njihovih prava, kulturnih i drugih i potreba a najbolje među sobom izabrati da ih predstavljaju.

Pripadnici drugih naroda, kojima je Hrvatska postala domovina, kroz povijest su dali veliki doprinos razvoju gospodarstva, znanosti, umjetnosti, kulture i hrvatskog društva uopće živeći i radeći zajedno sa ljudima koji su im ovdje pružili gostoprimstvo. I danas mogu pomoći stvaranju bolje Hrvatske, za sve pa i za sebe, vlastitim radom ali i transferom novih znanja kroz veze sa državama i narodima iz kojih potječu.

Hrvatska treba sve svoje ljude i ne smije si dopustiti nikakve podjele, a raznolikost je jedan od potencijala razvoja zemlje, čini život ljepšim i doprinosi stvaranju „branda“ Hrvatske unutar međunarodne zajednice.

Otoci – Što je naše zaboravljeno BLAGO!

Ljudi koji žive na otocima svakodnevno se suočavaju sa problemima izoliranosti, života koji je skuplji od onog na kopnu, loše infrastrukture i nezaposlenosti, što nužno dovodi do iseljavanja mladih ljudi. Intenzivna depopulacija hrvatskih otoka, pogotovo onih udaljenijih od kopna, rezultira odumiranjem pojedinih otočnih naselja, a time i zapostavljanjem njihovog kulturnog nasljeđa. Ukoliko se na otoke i dalje bude gledalo isključivo kratkoročno, što vidimo kroz brojne primjere, poput ukidanja područnih škola ili loše prometne povezanosti, trend iseljavanja nećemo preokrenuti. Prometna izoliranost otoka jedan je od najvećih problema otočana, a država nije dovoljno ulagala u plovila koja povezuju otoke s kopnom – naprotiv, zakon se prilagođavao stanju brodova državnog brodarar što je dovelo do brojnih problema povezanih s činjenicom kako je većina brodova kojima se otoci povezuju starija od 20 godina. Stanovništvo na otocima suočava se i s velikim problemom neadekvatne zdravstvene skrbi i manjkom liječnika posebice u zimskim razdobljima, ali i drugim problemima nezamislivim ljudima koji žive na kopnu. Primjerice, na pojedinim otocima je 'normalno' da nema goriva ili pekare, da brojne kuće nisu spojene na vodovod ili da zimi električne energije nestaje kod gotovo svakog nevremena. O brzom pristupu Internetu i IP televiziji mnogi otočani mogu samo sanjati, pa imajući sve u vidu uopće ne začuđuje da mladi ne žele živjeti na većini otoka. Nacionalni forum će se zalagati da se poveća broj linija koje povezuju otoke u zimskom periodu, a posebice da se u ljetnom periodu putovanje skрати što je moguće više i osiguraju dostatni kapaciteti za prijevoz turista i otočana. Dopuštanje privatnim brodararima da preuzmu dio linija koje su do sada bile rezervirane samo za državnog, poboljšat će uslugu i povećati broj linija. Također, i ne manje važno je gospodarska revitalizacija otoka kroz poticanje i razvoj novih turističkih usluga, napose u segmentu nautičkog turizma te marikulture. Tehnološkom, gospodarskom, prometnom, ali i kulturnom razvoju otoka Nacionalni forum će pristupiti ozbiljno i stručno, uz presudan utjecaj samih otočana koji najbolje razumiju svoje probleme.

ZAKLJUČNO

Ovaj Program temeljna je odrednica rada i promišljena stranke koji će se trajno dopunjavati, širiti i precizirati kroz sve oblike rada tijela Nacionalnog foruma sukladno Statutu te načelima djelovanja Nacionalnog foruma.

U ZAGREBU 1. 2. 2014.

NACIONALNI FORUM

PREDSJEDNIK